

KONOPNÝ MANIFEST

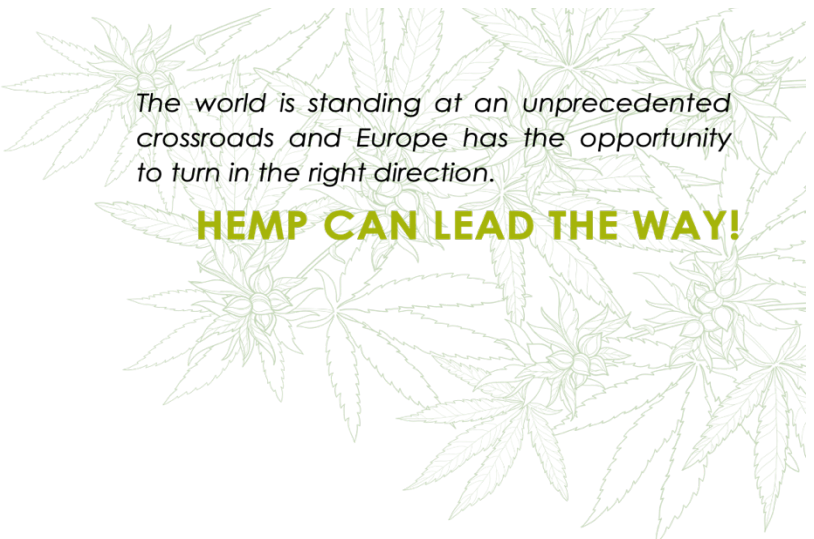

pre

ekologické
oživenie

Apríl 2020

The world is standing at an unprecedented crossroads and Europe has the opportunity to turn in the right direction.

HEMP CAN LEAD THE WAY!

ÚVOD

Ľudia celé stáročia odporovali zákonom prírody, a to až tak, že to má vplyv na zdravý stav nášho vlastného ekosystému. Na uspokojenie neustále rastúceho dopytu po potravinách a výrobkoch vlády sústavne podporovali neudržateľné praktiky.

Dnešné katastrofy zasahujúce životné prostredie a zdravie sú cenou, ktorú svet platí za negatívne externality vyplývajúce z globálneho hospodárskeho rastu založeného na individualizme, chamtivosti a neúcte voči všetkým ostatným formám života. Zoči-voči najnovším udalostiam sa však zdá, že spoločnosť to uznala a priznáva, že väčšina hrozieb, ktoré sme teraz nútení riešiť, je skutočne priamym dôsledkom ľudského zasahovania. **Zmena myslenia sa teraz musí pretaviť do konkrétnych návrhov a napokon do rozhodných opatrení**, pretože len radikálna zmena paradigmy nám umožní odkloniť sa od tejto nebezpečnej trajektórie.

V nadchádzajúcich rokoch bude Európa pravdepodobne zažívať obdobie poklesu: hospodárstvo náhle spomalilo a návrat k plnej rýchlosti potrvá určitý čas. Niektoré formy výroby a obchodných tokov vymiznú, kým iné činnosti sa presunú v rámci EÚ, aby sa znížilo vystavenie nášho súčasného hospodárskeho systému globálnym rozvratným udalostiam. Dôsledkom môže byť výrazné zvýšenie miery nezamestnanosti a mnoho občanov EÚ sa bude musieť preškoliť na nové zamestnanie. Hospodárstvo preto potrebuje radikálny a svieži prístup.

Asociácia EIHA ako zástupca pestovateľov konopy, výrobcov a obchodníkov s konopnými výrobkami chce v tejto súvislosti zdôrazniť **obrovský potenciál európskeho konopárskeho priemyslu v urýchlení prechodu na udržateľné hospodárstvo s nulovými emisiami využívajúce biologické materiály** v súlade s Európskou zelenou dohodou. Vďaka svojmu udržateľnému prístupu k hospodárstvu a poľnohospodárstvu a svojmu mnohorakému uplatneniu v podobe potravín a výrobkov ponúka konopársky priemysel príslub **obnovy vidieckych oblastí. Návratom výrobných procesov** (najmä v textile) a **podporou inovačných hodnotových reťazcov** (stavebné materiály, výroba potravín, extrakcia kanabinooidov) by toto odvetvie mohlo zabezpečiť **dlhodobý udržateľný rast a vytvoriť vysoko kvalifikované pracovné miesta** vo vidieckych hospodárstvach v rámci celej EÚ. V skratke ide o kombináciu surovín z miestnych zdrojov s globálnym know-how.

NIEKOĽKO FAKTOV O KONOPE

- Odrody konopy **schválené podľa katalógu EÚ** patria k druhu *Cannabis sativa* L., ktorý má nízky, nenarkotický (nepsychotropný) obsah THC.
- Konopa je **pôsobivá v zachytávaní uhlíka**: zatiaľ čo rastlina udržiava CO₂ v pôde vďaka svojmu hlbokému koreňovému systému, biomateriály, ktoré sú z nej odvodené, ďalej zvyšujú celkovú záchytnú bilanciu tejto plodiny.- Jeden hektár konopy dokáže zachytiť až 13,4 tony CO₂, je preto rovnako účinný ako jeden hektár tropického pralesa.
- Konopa je jednou z najstarších plodín, ktoré ľudstvo pestuje, a v Európe sa pestuje **od úsvitu dejín**. Chcete sa dozvedieť viac o histórii konopy? Pozrite si toto [video](#).
- Zúžitkujú sa všetky časti konopy. **Nič nejde do odpadu!** Stonky, korene, listy, kvety a semená sa **môžu upraviť a použiť na množstvo rôznych výrobkov**: textil, papier, laná, izolačný materiál, vlákňité dosky, bioplasty, kompost, podstielku pre zvieratá, palivo, farby, krmivo, potraviny, výživové doplnky, kozmetiku, aktívne látky.
- Konopná biomasa (najmä konopné semená) je **zdrojom vysoko kvalitných proteínov a má jedinečné spektrum esenciálnych mastných kyselín**¹.
- Konopy používané ako medziplodina **zlepšujú výnosy** následných plodín **a obnovujú zdravie pôdy**: vďaka svojmu koreňovému systému majú schopnosť odstraňovať z pôdy ťažké kovy².
- Konopy **potrebujú menej vstupov** ako väčšina iných vlákňitých plodín³: voda, pesticídy a herbicídy sa používajú v nízkych dávkach. 50 % všetkých použitých hnojív predstavuje hnoj a iné prírodné hnojivá⁴. Bioprodukcia je na vzostupe.

POTENCIÁL KONOPY

S ohľadom na uvedené je zjavné, že konopa môže zohrávať kľúčovú úlohu v novej ekologickejšej a udržateľnejšej spoločnosti, keďže predstavuje konkrétne riešenie na zabezpečenie **výživných potravín, nepotravinárskych výrobkov šetrných k životnému prostrediu, čistého vzduchu a pôdy**. Okrem toho je zaujímavou plodinou z ekonomického hľadiska: v hodnotovom reťazci zrelej konopy s adaptovanými odrodami a možnosťou zberu celej rastliny (kvety/semená, listy a stonky) by bol **hospodársky prínos pre poľnohospodárov a životné prostredie** nepopierateľný. Pozitívny vplyv by sa mohol následne prejaviť v celom hospodárstve vidieckych oblastí.

¹ Aluko, R. E., in [Sustainable Protein Sources](#), 2017.

² Robson, M. C., ... Litterick, A. M., in [Advances in Agronomy](#), 2002; Bosca a Karus, in [The Cultivation of Hemp: Botany, Varieties, Cultivation and Harvesting](#), 1998; Michaela Ludvíková, Miroslav Griga, in [Transgenic Plant Technology for Remediation of Toxic Metals and Metalloids](#), 2019.

³ Smith-Heisters, S., [Environmental Costs of Hemp Prohibition in the United States](#). Journal of Industrial Hemp 13(2), 2008, s. 157 – 170.

⁴ EIHA, (2020), Poľnohospodárska správa o úrode z roku 2018.

NÁVRHY ASOCIÁCIE EIHA

1. V rámci verejných politík by sa malo presadzovať používanie konopy v potravinách, krmivách a výrobkoch a mal by sa financovať rozvoj udržateľných hodnotových reťazcov.

- Členské štáty by mali využiť možnosť vyčleniť časť balíka priamych platieb na *sektorové intervencie* zamerané na podporu produkcie a úpravy konopy.
- Subjekty konopárskeho priemyslu by mali mať možnosť registrovať chránené označenia pôvodu a chránené zemepisné označenia.

2. Mal by sa uznať prínos konopnej rastliny pre životné prostredie a malo by sa podporovať využívanie konopy na sekvestráciu uhlíka v poľnohospodárstve.

- Zákonodarca EÚ by mal zvážiť zjednodušenie nových ekologizačných opatrení (GAEC) pre pestovateľov konopy, napríklad *vyňatie konopy z povinnosti mať neproduktívne plochy*.
- Pestovatelia konopy by mali dostať *kompensácie za pozitívne environmentálne externality*, možno v rámci existujúceho alebo nového systému obchodovania s emisiami.
- Podnikom, ktoré vyvíjajú alebo zavádzajú *čisté technológie a výrobky*, by sa mali poskytnúť *stimuly* na zabezpečenie pákového efektu pre investície.

3. Členské štáty by nemali na konope a výrobky z nich odvodené uplatňovať právne predpisy pre kontrolované látky, pokiaľ sú dodržané limity stanovené pre obsah THC.

- Výrobky z priemyselnej konopy *nie sú liekmi* (nemajú potenciál zmierňovať bolesť a utrpenie), *ani narkotikami* (nemôžu byť nesprávne použité, zneužívané ani vyvolať závislosť). Preto, a najmä s ohľadom na ducha a ciele Jednotného dohovoru OSN o omamných látkach, by konopa a jej deriváty nemali patriť do rozsahu pôsobnosti medzinárodnej kontroly.

4. Najvyššia úroveň THC povolená na poli by sa mala vrátiť na 0,3 %.

- Sektor by sa tak mohol *zosúladiť s medzinárodnou i praxou* a mohli by sa začať šľachtiť *nové a lepšie prispôsobené odrody* na uspokojenie poľnohospodárskych postupov a spotrebiteľských trendov.

5. Prevádzkovatelia by mali mať možnosť zbierať, vyrábať zo všetkých častí rastliny – vrátane kvetov a listov – a uvádzať na trh akékoľvek výrobky pri dodržiavaní limitov pre obsah THC.

- Skutočná pridaná hodnota konopy spočíva v možnosti zužitkovať celú rastlinu, niektoré krajiny EÚ však stále zakazujú používanie listov a kvetov a ich uvádzanie na trh. Ak by sa prevádzkovateľom umožnilo uvádzať na trh všetky časti rastliny, *znížil by sa tým odpad a maximalizovala ziskovosť plodiny*. Dôsledkom by boli vyššie príjmy poľnohospodárov a ďalších subjektov v hodnotovom reťazci.

6. Konope a konopné prípravky, ktoré obsahujú prirodzené spektrum kanabinoidov, by sa nemali považovať za novú potravinu.

- Z historických záznamov vyplýva, že konope, kvety, listy a konopné výťažky bohaté na prírodné CBD/kanabinoidy sa *bežne konzumovali pred rokom 1997*. Konope vždy boli neoddeliteľnou súčasťou ľudskej stravy.
- Neexistuje *nijaké zdravotné riziko*, a preto *nijaké „zdravotné“ odôvodnenie na obmedzenie prístupu spotrebiteľov v EÚ ku konopným výrobkom*.

7. Mali by sa stanoviť primerané smerodajné hodnoty pre THC v potravinách a krmivách.

- *Hodnotenie rizík, ktoré vykonal Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) a Nemecký spolkový inštitút pre posudzovanie rizík (BfR) a ktoré sa týkalo prijímania THC prostredníctvom potravín s obsahom konopy, nespĺňa vedecké normy. Súčasné odporúčanie úradu EFSA a smerodajné hodnoty BfR pre THC v potravinách sú zastarané, zbytočne prísne a mali by sa naliehavo revidovať na základe spoľahlivého vedeckého hodnotenia*. Toto nové hodnotenie by malo byť založené na vedecky vypracovaných hodnotách z uznávaných trhov (napr. Kanada, USA, Švajčiarsko) a pre európsky konopársky priemysel sa ním vytvorí spravodlivé konkurenčné možnosti.
- Mal by sa zaviesť prístup na úrovni EÚ s cieľom harmonizovať vnútroštátne limity a zosúladiť ich s *najnovšími medzinárodnými normami a vedeckými výskumnými štúdiami*.

8. Všetky suroviny získané z konopy by mali byť povolené ako prísady pre kozmetické výrobky.

- Komisia EÚ považuje niektoré výrobky získané z konopy, ktoré sa používajú v kozmetike, za látky, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na kontrolu omamných látok. Na základe skutočnosti, že *konopa nie je omamná látka*, by sa mala náležite zmeniť databáza kozmetických prísad.
- Neexistuje nijaký dôvod na to, aby sa v kozmetike obmedzilo používanie prírodných kanabinoidov, keď sa zároveň povoľuje syntetický kanabidiol. Z používania týchto prísad zjavne nevyplýva *nijaké zdravotné riziko*, bez ohľadu na to, či sú prírodné alebo syntetizované.

9. EÚ by mala oceniť a presadzovať používanie konopných vlákien na výrobu krátkych a dlhých vlákien pre textilný priemysel a podporovať zriaďovanie udržateľných hodnotových reťazcov.

- Po druhej svetovej vojne európske krajiny vo veľkom nahradili používanie prírodných vlákien cenovo dostupnejšími syntetickými vláknami na báze uhlíka. Odvtedy prišlo k zatvoreniu takmer všetkých *zariadení* na spracovanie konopných vlákien. Teraz je naliehavo potrebné obnoviť hodnotový reťazec v Európe a *zabrániť delokalizácii*.
- Prvá úprava (trepanie a česanie) vlákna by sa mala podnecovať prostredníctvom *osobitnej finančnej pomoci* a prevádzkovateľom by sa mal poskytnúť prístup k *odbornej príprave*.
- *Genetické zlepšenia* pre osobitnú produkciu konopy na textilné vlákna, technické aspekty výrobných liniek a kvalita priadze by sa mali riadiť explicitnými cieľmi politiky výskumu a vývoja.

10. Vo verejnom aj v súkromnom sektore by sa malo podnecovať používanie stavebných a iných materiálov vyrobených z konopy s jasnými cieľmi na úplné alebo čiastočné nahradenie iných menej udržateľných alternatív.

- EÚ by mala uložiť prísnejšie požiadavky vo verejnom obstarávaní a stanoviť ambiciózne ciele na dosiahnutie *nulových emisií v administratíve EÚ a vnútroštátnych administratívach*.
- Spotrebiteľia a prevádzkovatelia by mali z používania takýchto komodít získať jasné hospodárske výhody, napríklad *zjednodušenie administratívy, stimuly na nákup a iné*.

Naše riešenie je
**ekologické, inovačné
a hmatateľné**

Európske odvetvie konopárskeho
priemyslu je viac než pripravené
ponúknuť všetko svoje úsilie.

Ste vy pripravení pridať sa ku konopnej revolúcii?

#hemprevolution

Victoria Troyano Fernández

Referentka pre komunikáciu

victoria.troyano@eiha.org

+ 32 471870659

Instagram /@eiha.hemp

LinkedIn /eiha-european-industrial-hemp-association

Twitter /@EiHaHemp

Contact us!